

Upplands-Bro kommun
utbildningsnamnden@upplands-bro.se

2019-04-17
1 (17)
Dnr-405-2018:10540

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Hagnässkolan i Upplands-Bro kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Hagnässkolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Hagnässkolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp och analyserar hur jämställdhet tas upp i undervisningen och försäkrar sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar skolans samlade arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att alla lärare på skolan ges samma förutsättningar att föra samtal kring bedömning i syfte att verka för likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **4 oktober 2019** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405-2018:10540) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Rektorn följer till viss del upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn i flera delar genomför en uppföljning och analys av hur skolan fungerar och att de utvecklingsåtgärder som vidtas är anpassade utifrån verksamhetens behov. Av utredningen framkommer att rektorn systematiskt följer upp elevernas kunskapsresultat terminsvis tillsammans med medarbetarna. Underlaget till uppföljningen är omdömen, betyg, meritvärde, resultat på nationella prov och screeningresultat. Det framgår av granskningen att rektorn följer upp undervisningens genomförande och kompetensutvecklingsbehov genom medarbetarsamtal. Rektorn gör även klassrumsobservationer hos alla lärare minst en gång per läsår. Värdegrundsarbetet följs upp genom skolans trivselenkät.

Av utredningen framkommer att rektorn analyserar underlagen. Kunskapsresultat analyseras vid fyra tillfällen per år i olika gruppkonstellationer. Lärare säger dock att det vid dessa tillfällen är fokus på högstadiet och att det behövs mer analys kring hur framtida insatser kan förbättra resultaten. I analysen har bland annat framkommit att flickors resultat är bättre än pojkars. Tillsammans med lärarna har rektorn diskuterat hur skoluppgifterna kan göras för att pojkarna ska lyckas i högre utsträckning. Ett utvecklingsområde som finns i undervisningen är att lärarna behöver bli bättre på att ge eleverna extra anpassningar. Rektorn har därför fattat beslut om att genomföra utbildningen ”*specialpedagogik för lärande*”. Granskningen visar även att rektorn utifrån analys fattar beslut om att omfördela resurser och skapa mindre grupper i ämnena svenska, matematik och de naturorienterande ämnena i vissa klasser. Åtgärder för att främja elevernas studiero är att ha en gemensam struktur i undervisningen.

Rektorn har också vid tillfällena samlat alla undervisande lärare i en klass för att diskutera hur de gemensamt kan skapa bättre studiero för eleverna. Organisatoriska justeringar som att byta lärare eller sätta in en extra vuxen i klassen har också genomförts i samma syfte.

Rektorn ger begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att se till att både flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Vid intervju med rektorn framkommer att det saknas ett strukturerat jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn uppger att behovet i de olika klasserna styr hur mycket det arbetas kring dessa frågor. Hon uppger även att de haft temadagar då jämställdhet varit ett inslag men detta har då inte gällt alla elever och alla lärare på skolan. I intervjuer framkommer även att lärarna vid två tillfällen haft utbildning i normkritik och att denna utbildning kommer att fortsätta då skolan till hösten får en förstelärare som ska ha fokus på värdegrundsfrågor. Elever uppger att det pratats om jämställdhet i ämnet historia.

Även om det av intervjuerna framkommit att skolan haft temadagar kring jämställdhet så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla det strategiska jämställdhetsarbetet på skolan. Detta beskrivs under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Rektor leder och organiserar till viss del lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet samt ger lärarna förutsättningar att dela med sig av sina kunskaper till varandra. Utredningen visar att rektorn tagit fram ett policydokument som bland annat beskriver hur undervisningen ska genomföras. Hon har också initierat fortbildning i formativ bedömning och den pågående fortbildningen specialpedagogik för lärande. Lärare säger dock i intervju att rektorns inblick i den dagliga verksamheten inte är så stor och att hon inte gett några konkreta mål att sträva mot för att utveckla undervisningen. I intervjuerna framkommer att utbildningen "specialpedagogik för lärande" tar mycket tid från andra pedagogiska diskussioner. Representanter för elevhälsan säger att rektorn inte leder det kollegiala lärandet, att det inte finns någon pedagogisk vision, att det krävs att enskilda personer driver utvecklingen och att det då blir som vissa personalgrupper vill. Representanterna säger att rektorn litar på lärarna "särskilt lärarna på högstadiet". Rektorn uppger att många av de utvecklingsområden skolan har gällande undervisningen diskuteras i utbildningen "specialpedagogik för lärande".

Skolan har vid besökstillfället fyra obehöriga lärare. Två av dessa har båda kommit långt i sin lärarutbildning och de får vid behov stöd av rektorn som är behörig i samma ämne. De andra två lärarna har stöd av behöriga lärare i samma ämnen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp och analyserar hur jämställdhet tas upp i undervisningen och försäkrar sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att se till att både flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Rektorn analyserar skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor och det förekommer i delar av undervisningen i vissa ämnen inslag av arbete med frågor som berör jämställdhet och det har genomförts temadagar med fokus på detta. Det saknas dock ett strategiskt och systematiskt arbete för att säkerställa att det finns ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen. Ingen uppföljning eller analys av om och hur jämställdhetsperspektivet kommer fram i undervisningen har gjorts.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet framgår att skolan ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla människor, oberoende av könstillhörighet. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att ta fram en strategi för arbetet med jämställdhet i syfte att se till att både flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Genom att rektorn systematiskt följer upp och utvärderar jämställdhetsarbetet kan rektorn försäkra sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Därigenom kan rektorn också säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, har samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn bör därför tillsammans med lärarna systematiskt och löpande följa upp och analysera både hur utbildningen i sin helhet organiseras och vilket innehåll och vilka arbetsformer som

undervisningen bedrivs med för att könsmönster ska kunna uppmärksammas. I arbetet ingår att se till att det hos såväl lärare som elever finns en medvetenhet om hur flickors och pojkars förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar dem att nå utbildningens mål. Det ingår också att det bedrivs ett aktivt arbete på skolan för att främja jämställdhet och att kunskap om hur jämställdhetsarbete kan bedrivas sprids och förankras i personalgruppen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Undervisningen är varierad, stimulerande och strukturerad

Granskningen visar att undervisningen är varierad och stimulerande för eleverna. Av intervjuer framgår att lärarna har en gemensam lektionsstruktur där variation mellan olika moment och arbetsformer ingår som en av delarna. Detta bekräftas vid Skolinspektionens observationer. Vid flertalet lektioner får eleverna arbeta varierat både avseende vilka uppgifter de får och i vilka konstellationer de tar sig an dessa. Eleverna arbetar omväxlande ensamma och i mindre grupper som läraren bestämt. Däremellan leder läraren klassen och balanserar väl hur lång tid eleverna klarar av att vara aktiva, deltagande och lyssnande. Med få undantag arbetar eleverna aktivt under hela lektionstiden med uppgifterna som lärarna gett. När eleverna arbetar i grupp eller enskilt går läraren runt och säkerställer att eleverna vet vad de ska göra, ställer utvecklande frågor och lyssnar på elevernas resonemang. När lärarna leder undervisningen har de en dialog med eleverna vilket gör att eleverna bibehåller sitt engagemang. Elever berättar i intervju att lärarna har olika sätt att få eleverna intresserade, de ger exempel på lärare som gör uppgifter som eleverna kan relatera till, lärare som arbetar med drama och lärare som har mycket variation och repetition.

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad men mål och syfte med undervisningen är inte alltid tydligt. Observationer visar att undervisningen är väl strukturerad och vid de flesta lektioner har läraren skrivit upp på tavlan vilka moment, arbetsområden och vilket kursinnehåll lektionen ska innehålla. Vid några tillfällen anges även

hur lång tid dessa beräknas ta. Det finns ett logiskt flöde och lärarna har god uppfattning om hur länge eleverna orkar lyssna och arbeta för att inte tappa fokus. I intervjuer med elever framkommer dock att det skiljer mellan lärare om det är tydligt vad eleverna ska lära sig i de olika ämnena och vad målet med lektionen eller arbetsområdet är. Av observationerna framgår även att lärarna vid få tillfällen sammanfattar undervisningens olika delar eller återknyter till syftet med lektionen eller arbetsområdet.

Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av observationer framgår att lärarna är engagerade och väl förberedda. Det framstår som att detta engagemang smittar av sig på elevernas motivation. Vid merparten av den observerade lektionstiden är eleverna engagerade i sina uppgifter och ägnar ingen eller liten tid åt annat. En lärare beskriver att hen strävar efter att eleverna ska känna stolthet för en god arbetsinsats. Att hen vill att normen ska vara att man ska göra bra ifrån sig. Att det ska råda en kultur där det är status att jobba bra.

Granskningen visar att undervisningen är anpassad till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar. Elever uppger i intervju att för att undervisningen ska vara lagom utmanande är lärarna tydliga med vad eleverna behöver göra, de anpassar uppgifter och ger kompletteringsuppgifter. En elev säger dock att även om hen får de svårare uppgifterna som hen behöver så saknas ett stöd ifrån läraren för att genomföra dessa uppgifter. Några elever berättar också att de trots att de går i en matematikgrupp där undervisningen ska vara mer utmanande så får de vänta in andra elever istället för att gå vidare direkt. En lärare beskriver det som att hen först visar eleverna vilka ska-krav som finns och därefter lägger på mer eller svårare uppgifter. Representer för elevhälsan säger att det är olika hur bra lärarna är på att anpassa undervisningen efter elevernas behov. Rektorn säger att lärarna behöver bli bättre på att arbeta med extra anpassningar.

Undervisningen genomförs till viss del så att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet att reflektera kring sitt lärande. Elever berättar att de flesta lärarna har enskilda samtal med eleverna under terminens gång för att berätta hur de ligger till. De brukar också samtala med eleverna efter prov. Av intervju och av den information som rektorn skickat in till Skolinspektionen framgår att lärarna använder sig av ett formativt arbetssätt. Rektorn uppger att detta gett resultat och att eleverna upplever att de vet hur det går för dem i skolarbetet och vad de

behöver arbeta med att förbättra. Lärare berättar att en metod som de använder sig av för detta är till exempel kamratbedömning. Att lärarna ger elever möjlighet att reflektera kring sitt lärande styrks vid Skolinspektionens observationer. Vid ett tillfälle resonerar en lärare exempelvis med en elev hur hen kan ta sig an en text. Läraren ger eleven tips om hur hen kan lära sig på ett effektivare sätt och resonerar också kring hur hen ser elevens kunskap.

Granskningen visar att lärarna endast i begränsad utsträckning använder metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Elever svarar i intervju att lärarna inte frågat dem hur lektionen varit. Vid observation kan konstateras att det endast vid ett tillfälle förekommer en utvärdering av lektionen. Det handlade då om en kort utvärdering av om eleverna upplevde genomgången av uppgiften lätt eller svår. Lärare uppger i intervju att de utvärderar sin undervisning genom exit tickets¹, mentometer, lärplatta, diagnoser och genom att lyssna på eleverna. ”Man ser när de förstår med lust”, säger en lärare. Enligt resultat från kommunens trivselenkät upplever elever på Hagnässkolan att personalen lyssnar på dem, att de är delaktiga och har inflytande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan arbetar i viss utsträckning samlad för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan i viss utsträckning arbetar samlad för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Rektorn uppger att personalen arbetat med skolans policy för att skapa ett gemensamt förhållningssätt gällande studieron. Hon uppger att

¹ En ”utgångsbiljett” för att läraren ska se hur och vad eleverna har tagit till sig av undervisningen.

de beslutat om förändringar gällande elevernas användande av mobiltelefoner. Vid Skolinspektionens observationer framgår att eleverna lämnar in sina mobiltelefoner vid lektionens start och endast vid få tillfällen konstaterar Skolinspektionen att eleverna bryter mot denna regel. Elever säger dock att alla elever inte följer denna regel och att det går att plocka ut telefonen ur förvaringsskåpet utan att låsa upp det, vilket vissa elever gör. Elever säger också att lärarna har olika strategier för att skapa studiero. De säger att vissa lärare är svaga vilket gör att de inte får elevernas respekt. De säger att lärarna kommer med tomma hot och att många lärare är rädda för att agera om eleverna bryter mot skolans regler. Även representanter för elevhälsan säger att lärarna gör olika och tänker olika kring vad studiero innebär. De säger att det skulle behövas en ledning som visar sin vision.

Även om skolan i viss utsträckning arbetar samlat för att skapa studiero framkommer att det skiljer mellan lärare hur väl de lyckas med detta. Skolinspektionen bedömer därför att rektorn behöver utveckla arbetet med studiero på skolan. Detta beskrivs under avsnittet ” Identifierat utvecklingsområde”.

Skolan har till viss del ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola

Granskningen visar att det till viss del bedrivs ett arbete för att säkerställa tryggheten på skolan. Rektorn uppger i informationsinhämtningen att skolan fått bra resultat på den senaste enkäten om trygghet. Eleverna kände sig inte trygga på toaletterna och i omklädningsrummen och för att komma till rätta med detta har skolan ordnat med duschdraperier och har beställt nya lås till toaletterna. Otrygghet som kan uppstå vid skåpen säger sig rektorn komma tillrätta med genom att rastvärdarna ska befinna sig där. Elever uppger dock i intervju att det inte är några lärare i korridorerna. De säger att lärare kan gå förbi och blunda om det händer något. Elever uttrycker att de inte har något förtroende för rektorn och att det är mycket som hon inte tar tag i. Representer för elevhälsan säger att lärarna vet vad de ska göra vid kränkningar och att skolan har ett trygghetsteam. Lärare uppger dock i intervju att det kan ta lång tid att få hjälp från trygghetsteamet, att lärarna inte har verktyg och samsyn kring värdegrundsarbetet samt att det inte finns några konkreta åtgärder på skolnivå för att skapa en tryggare miljö. En lärare säger att det finns regler för hur lärare ska agera men att det inte blir några konsekvenser för de lärare som inte efterlever dessa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar skolans samlade arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla skolans samlade arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Granskningen visar att skolan har arbetat fram ett policydokument som beskriver hur lärarna ska arbeta för att skapa studiero men det ser olika ut hur lärarna lyckas med detta.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Lärarna behöver ha ett tydligt ledarskap i klassrummet och se till att eleverna ägnar sig åt skolarbete under lektionerna. I detta kan ingå konkreta saker som att ta ansvar för hur eleverna är placerade i klassrummet eller hur rummet är möblerat. Det kan också handla om bemötandefrågor som att uttrycka tydliga förväntningar, vara en god förebild och genom att uppmärksamma och bekräfta det önskvärda beteendet hos eleverna. Det förebyggande arbetet handlar också om att lärarna behöver tänka på att deras förmåga att planera, genomföra och utvärdera undervisningen spelar en avgörande roll för undervisningens genomförande och vad eleverna lär sig. Elever som inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga. I rektors ansvar ingår att säkerställa att skolans processer, överenskomelser och rutiner är tydliga för lärarna och att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om viktiga gemensamma strategier och förhållningssätt. För rektorn är lärarnas upplevelser av hur detta fungerar en viktig utgångspunkt för reflektion och omprövning. Det handlar ytterst om att fånga och förstå den skolkultur som råder.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, utifrån lektionsobservationer, lyfter fram goda exempel som kan ligga till grund för ett gemensamt lärande. De goda exemplen kan belysa vikten av hur planering och genomförande av undervisningen påverkar studieron. Att ta med eleverna för att identifiera vad i undervisningen som orsaker god respektive dålig studiero är betydelsefullt. Det gemensamma förhållningssättet kan t.ex. innefatta att lärarna har samma uppfattning om vilken ljudnivå eller vilka störande aktiviteter som inte är tillåtna i klassrummen, hur lärarna ska agera åtgärdande vid ordningsproblem, hur lärarna ska bemöta utåtagerande elever eller hur undervisningens genomförande påverkar studieron. Bra att tänka på är att olika lärare har olika förmåga att vara en tydlig ledare och att alla verkligen efterlever de gemensamt fattade besluten underlättar för alla lärare.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Rektorn analyserar till viss del avvikelser i lärarnas omdömen och betyg i syfte att upptäcka om det sker en likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn genomför viss analys av betyg och omdömen men rektorn för inte samtal med lärare kring avvikelser i betygssättningen. Ansvar för att diskutera och tydliggöra tolkning av kunskapskrav, bedömning och betygssättning är delegerat till en förstelärare. Lärare uppger att det skulle behövas ett forum för att diskutera dessa frågor där skolledningen skulle behöva vara med. Rektorn uppger att hon analyserat avvikelser i betyg mellan pojkar och flickor. Hon har också konstaterat att skillnaderna mellan resultat på nationella proven och betygen ökat de två senaste åren

Rektorn ger till viss del lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betygssättning i syfte att verka för likvärdighet

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla arbetet med att alla lärare på skolan ges förutsättningar att föra samtal kring bedömning i syfte att verka för likvärdighet. Lärare i mellanstadiet uppger att det skiljer sig mellan årskurserna om de bedömer elevernas kunskaper tillsammans eller inte. De nationella proven bedöms alltid tillsammans. Annan typ av bedömning är upp till lärarna att hitta tid för. Vissa lärare har ingen att sambedöma med. En lärare lyfter att det är viktigare att få till en samplanering än en sambedömning. De uppger att utbildningen "*specialpedagogik för lärande*" tar så mycket tid att de inte hinner med så mycket samarbete kring bedömning och betygssättning. Även rektorn bekräftar att tid tagits till utbildningen men att mer tid kommer att läggas på ämnessamarbete till hösten. Hon uppger att de lärare som är ensamma i sitt ämne får stöd av föresteläraren i bedömning och att de blir prioriterade när de behöver fortbildning. Hon säger att slöjdlärarna har ett visst samarbete med lärare på andra skolor.

Skolinspektionen bedömer att det är av extra vikt att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar arbetet med att alla lärare på skolan ges samma förutsättningar att föra samtal kring bedömning i syfte att verka för likvärdighet.

Granskningen visar att lärare på skolan inte i tillräcklig utsträckning ges förutsättningar att föra samtal kring bedömning i syfte att verka för likvärdighet. Granskningen visar att lärarna inte har möjlighet att sambedöma i den utsträckningen de skulle behöva. Även rektorn har identifierat att lärarna behöver ägna mer tid åt att föra samtal kring bedömning och betygssättning.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att betygen sätts i enlighet med lag och andra författningar. I Skolverkets allmänna råd anges att lärares samsyn har stor betydelse för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. Samsyn kring betygssättning är en förutsättning för att skolan ska kunna ge eleverna enhetlig information om betyg och betygssättning. Att lärare också har en samsyn kring de kunskaper som är väsentliga i ett ämne är en utgångspunkt för ämnesdidaktiska välgrundade val. Detta underlättar lärarnas möjlighet att läsa och tolka kunskapskraven i relation till ämnets eller kursens syfte, centrala innehåll och den undervisning som har bedrivits. Det stärker även lärares samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen. Lärare kan utveckla en sådan samsyn genom att diskutera hur man kan läsa och tolka kunskapskraven och vad som väger tyngre vid betygssättningen, särskilt för att avgöra om ett kunskapskrav är uppfyllt "till övervägande del". Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det kan även innebära att på skolenheten enas om former för dokumentation. Vid behov kan huvudmannen behöva bistå med

att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att alla lärare på skolan ges förutsättningar att regelbundet arbeta med frågor kring bedömning i förhållande till de nationella styrdokument, detta i syfte att verka för en likvärdighet. För att alla lärare ska ges förutsättning att arbeta med frågor kring bedömning kan det vara nödvändigt med ett utbyte mellan skolor. I arbetet med att avgöra om den egna bedömningen är likvärdig kan lärare använda olika verktyg, exempelvis sambedömning av prov och elevarbeten i högre grad samt använda avidentifierade prov. Att arbeta med frågor kring bedömning bör vara ett löpande arbete som inte bara aktualiseras vid nationella prov; därför är det av vikt att exempelvis skolans förstelärare i betyg- och bedömning utformar tydliga mötesstrukturer för detta.

På Skolinspektionens vägnar

X Sara Carlsson

Beslutsfattare
Signerat av: Sara Carlsson

X Terese Westin

Föredragande
Signerat av: Terese Westin

I handläggningen av ärendet har även Anna Kjellberg och Madelen Kling medverkat.

² Skolverket (2018). Betyg och betygssättning. Skolverkets allmänna råd. Stockholm: Fritzes. s. 21–24

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 14 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 5 mars 2019 och den 7 mars 2019. Besöket genomfördes av Terese Westin och Anna Kjellberg.

Hagnässkolan är en kommunal grundskola belägen i Upplands-Bro kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 4-9. Huvudman för skolan är Upplands-Bro kommun. Läsåret 2018/19 är 453 elever inskrivna på skolan.